

ชมศิลปะสมัยขอม ที่‘วัดอรัญญิกาวาส’

วัดไทยโมรธรรมดา

๑ ปริดาวิชช์ พุ่มประดับ
shitau_ab@hotmail.com

“วัดอรัญญิกาวาส” ตั้งอยู่ในเขต ต.เจดีย์หัก อ.เมือง จ.ราชบุรี เดิมชื่อ “วัดเจริญธรรมวิหาร” เป็นวัดที่สร้างมาแต่สมัยโบราณ ปัจจุบันวัดนี้มีเนื้อที่ 73 ไร่ 2 งาน 48 วา วัดนี้เป็นวัดโบราณสมัยขอม ประมาณศตวรรษที่ 10-16 มีปูชนียสถาน คือ ปรangkong ขอม-เขมร ที่นับถือศาสนาพราหมณ์

บริเวณที่วัดอรัญญิกาวาสตั้งอยู่นั้น ไกลๆ กัน ยังมีวัดมหายาตตั้งอยู่ ภายในวัดมีปรangkong ใหญ่และปรangkong เล็ก 4 มุม ปรangkong ใหญ่อยู่กลางสูงประมาณ 1 เส้นเศษ (40 เมตร) หลังปรangkong มีพระนอนทำด้วยหินแดงก้อนใหญ่ๆ เรียงก่อเป็นรูปพุทธบรรทมตะแคงขวา ยาวประมาณ 12 ศอกเศษ (6 เมตร) สมัยลพบุรี ประมาณศตวรรษที่ 16-17 เดิมเป็นวัดร้างมานาน

พระปรangkong นั้นสร้างเมื่อ พ.ศ. 2030-2035 รวมอายุได้ราว 523 ปี เป็นเจดีย์ 5 องค์ แบบบัวผันสร้างไว้ 4 มุมรอบพระปรangkong ซึ่งปัจจุบันนี้เหลือทางทิศใต้เท่านั้น ลักษณะเป็นหินทราย ผู้สร้าง ขุนหาญ

บุญไทย บูรณะครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2425 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2440

รอบๆ องค์พระปรangkong ประดับไปด้วยลายสลักภาพต่างๆ เช่น พระนารายณ์ทรงครุฑ และภาพวาดเทวดาต่างๆ ตามความเชื่อทางลัทธิพราหมณ์

นอกจากนี้ บริเวณรอบองค์พระปรangkong ยังล้อมรอบไปด้วยระเบียงคด ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหินทราย พุทธศิลปะแบบอยุธยา ประดิษฐานอยู่โดยรอบ เป็นพระพุทธรูปหินแดงสมัยลพบุรี ประดิษฐานอยู่จำนวน 41 องค์

พระพุทธรูปเหล่านี้บางองค์เคยถูกโจรผู้ร้ายลักลอบเข้ามาตัดเศียรแต่ทำไม่ได้เพราะพระหินแดงส่วนมากถูกก่อปูนหุ้มไว้ บางส่วนทางวัดได้แกะเอาปูนที่หุ้มออกและทำการซ่อมแซมแล้วประมาณ 10 องค์

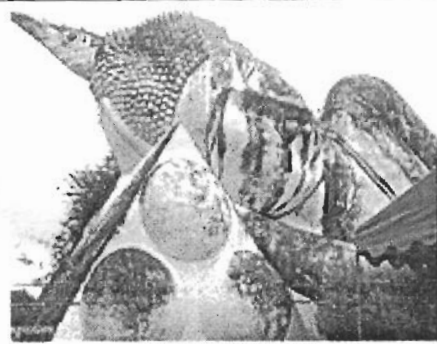

ในการซ่อมแซมเมื่อทำการกะเทาะปูนออกจะเห็นเป็นพระพุทธรูปหินแดงดงามมาก

นอกจากพระปรารค์แล้วในบริเวณวัดยังมีเจดีย์ทรงระฆังกลมอีกสององค์ อยู่ทางด้านหน้าของวัด เป็นเจดีย์ศิลปะแบบลังกา ซึ่งเป็นที่นิยมสร้างในศิลปะสุโขทัย และอยุธยา

พระนอนสร้างเมื่อ พ.ศ.2030-2035 เป็นลักษณะหินทรายแดง มีความยาว 15 วา ทำการบูรณะซ่อมแซมใหม่ โดยการสร้างครอบองค์จริง องค์ที่สร้างใหม่มีความยาว 30 วา ทำการบูรณะโดยท่านเจ้าพระคุณพระมหาสมณวงศ์ (แท่น) ครั้นสุดท้ายเมื่อ พ.ศ.2535 โดยกรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการบูรณะเสร็จเรียบร้อยเมื่อ พ.ศ. 2547 ในสมัยของพระครูมงคลเจติยานรักษ์

(พระฝั นาคาเสโน)

อุโบสถเก่ามีขนาดกว้าง 3 วา 2 คอก (7 เมตร) สร้างเมื่อ ร.ศ.113 (พ.ศ.2438) สมัยรัชกาลที่ 5 ผู้ก่อสร้างอุโบสถหลังนี้ คือ พระยาธรรมจรรย์ญาณกุลมนตรี (จำเริญ บุรณศิริ) ภายในพระอุโบสถมีพระประธานปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง 4 คอก สูง 6 คอก เป็นพระพุทธรูปปั้น ก่อปูนปิดทอง

สันนิษฐานว่าภายในองค์พระประธานนี้ จะมีพระพุทธรูปหินแดงสมัยลพบุรีประดิษฐานอยู่ ในปัจจุบันอุโบสถเก่าหลังนี้ชำรุดทรุดโทรมมากแล้ว เพราะมีอายุเกือบ 100 ปี จึงเสื่อมสลายไปตามสภาพ แต่ทางวัดยังคงซ่อมรักษาเป็นโบราณวัตถุอยู่

ภายในอุโบสถนี้เคยมีของมีค่า เช่น พระพุทธรูปทองคำ ได้บูชาทำด้วยมุก ที่พระยาธรรมจรรย์ญาณกุล ผู้สร้างอุโบสถถวายไว้ แต่ปรากฏว่าพระพุทธรูปทองคำถูกโจรผู้ร้ายขโมยไป ยังเหลือแต่ได้บูชามุก ซึ่งได้นำไปเก็บรักษาไว้ที่กุฏิแล้ว ปัจจุบันได้ทำการบูรณะจนแล้วเสร็จเรียบร้อยแล้ว

หากใครได้ผ่านไปมาในเส้นทางนั้น หากมีเวลาอย่าลืมแวะเข้าไปชมโบราณสถานที่สำคัญ สวยงาม และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ แวะทำบุญภายในวัดให้จิตใจเข้มแข็ง ก่อนที่จะเดินทางกันต่อไปนะคะ